

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 16/14
U Luxembourg, 12. veljače 2014.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-26/13
Árpád Kásler i Hajnalka Káslerné Rábai / OTP Jelzálogbank Zrt

Prema nezavisnom odvjetniku N. Wahlu, odredbe koje za isplatu odobrenog kredita u stranoj valuti predviđaju primjenu tečaja različitog od onog koji se primjenjuje na vraćanje kredita nisu nužno izuzete od ocjene njihova nepoštenog karaktera

Iako se takve odredbe mogu a priori smatrati dijelom glavnog predmeta ugovora o kreditu u stranoj valuti, ipak je na nacionalnom sudu da odredi jesu li potrošači mogli shvatiti da su izloženi dodatnom trošku koji proizlazi iz razlike između tečajeva

Direktiva o nepoštenim uvjetima¹ predviđa da nepoštene odredbe ugovora sklopljenog s prodavateljem robe ili pružateljem usluge nisu obvezujuće za potrošače. Međutim kad je riječ o odredbama koje definiraju glavni predmet ugovora kao i primjerenost cijene i naknade na jednoj strani i isporučene usluge i robe na drugoj, Direktiva predviđa da nije moguće ocjenjivati nepoštenost tih odredaba ako su one sastavljene jasno i razumljivo.

Supružnici A. Kásler i H. Káslerné Rábai sklopili su 29. svibnja 2008. s mađarskom bankom ugovor o hipotekarnom kreditu u stranoj valuti. Banka im je odobrila kredit u iznosu od 4.400.000 mađarskih forinti (HUF) (oko 46.469 EUR), u protuvrijednosti od 94.240,84 švicarskih franaka (CHF). Sukladno ugovoru, supružnici Kásler bili su upoznati s činjenicom da su osim iznosa kredita u CHF određene i pripadajuće kamate, administrativni troškovi, zatezne kamate i drugi troškovi.

Ugovorom je također utvrđeno da se iznos kredita u CHF određuje prema **kupovnom tečaju** za tu valutu koji banka primjenjuje na dan isplate sredstava. Međutim, iznos mjesečne rate u HUF trebao se sukladno ugovoru odrediti na dan koji prethodi danu dospijeća na temelju **prodajnog tečaja koji je banka primjenjivala za CHF**.

Supružnici Kásler pred mađarskim su sudovima osporavali odredbu koja je banci omogućavala obračunavanje dospjele mjesečne rate na temelju prodajnog tečaja CHF. Pozivaju se na nepoštenu narav te odredbe jer se njome u svrhu vraćanja kredita predviđa primjena tečaja različitog od onog koji se koristi na dan isplate kredita.

Kúria (Vrhovni sud Mađarske), pred kojim se vodi žalbeni postupak, pita Sud odnosi li se odredba kojom se određuju devizni tečajevi primjenjivi na ugovor o kreditu u stranoj valuti na glavni predmet ugovora ili na odnos kvalitete i cijene usluge. U danom slučaju, želi znati u kojem se slučaju takva odredba ima smatrati jasnom i razumljivom, tako da se njezina nepoštenost ne može ocjenjivati na temelju Direktive. Mađarski sud također želi znati, u slučaju da ugovor ne može nastaviti vrijediti nakon brisanja nepoštene odredbe, smije li nacionalni sud izmijeniti ili dopuniti ugovor.

U svom danas iznesenom mišljenju nezavisni odvjetnik Wahl ističe, kao prvo, da valja utvrditi, kako bi se ustanovilo što čini glavni predmet ugovora, za svaki slučaj posebno koja/e činidba/e se može/mogu smatrati bitnim sastojkom/cima u općem sustavu ugovora. Stoga valja ispitati čine li predmetne odredbe nerazdvojiv sastojak činidaba koje definiraju ugovor na način da bi ugovor, kada one ne bi postojale, izgubio temeljnu značajku ili da čak više ne bi mogao nastaviti vrijediti na temelju preostalih ugovornih odredaba.

¹ Direktiva Vijeća od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 12., str. 24.)

U tom kontekstu, nezavisni odvjetnik Wahl smatra da u slučaju ugovora koji je specifično formuliran u stranoj valuti (kao što je to slučaj u ovom predmetu) **odredbe koje određuju primjenjivi tečaj**, poput onih koje se odnose na isplate glavnice i plaćanja kamata, **čine glavni predmet ugovora**. One su, naime, jedan od bitnih sastojaka mehanizma kreditiranja u stranoj valuti jer bi njihovo nepostojanje učinilo izvršenje ugovora nemogućim

Kao drugo, kad je riječ o pitanju jesu li odredbe sastavljene jasno i razumljivo, nezavisni odvjetnik smatra da se ispitivanje tog kriterija ne bi smjelo ograničiti na aspekt samog sastavljanja odredbi. Naime, jasnoća i razumljivost ugovorne odredbe trebaju omogućiti potrošaču da raspolaže informacijama pomoću kojih može procijeniti prednosti i nedostatke sklapanja ugovora i rizike s kojima se može susresti u toj operaciji. **Potrošač stoga mora dobro shvatiti ne samo sadržaj odredbe već i obveze i prava koje ona podrazumijeva.**

Što se tiče predmetnog ugovora o kreditu, nezavisni odvjetnik Wahl smatra da se ugovorne odredbe koje se tiču tečaja primjenjivog na isplatu i otplatu kredita čine jasno formuliране. On međutim napominje da one **mogu izazvati sumnje u vezi s pitanjem je li potrošač bio u mogućnosti shvatiti da je izložen dodatnom trošku zbog činjenice da postoji razlika između prodajnog tečaja strane valute i kupovnog tečaja te iste valute**. U tom pogledu N. Wahl smatra da je na Kúriji da odgovori na to pitanje uzimajući u obzir objektivne informacije koje su bile dostupne u vrijeme sklapanja ugovora.

Na kraju, nezavisni odvjetnik drži da se u slučaju kada bi brisanje nepoštene odredbe učinilo, kao u ovom slučaju, ugovor neizvršivim, **Direktiva ne protivi tome da nacionalni sud zamijeni spornu klauzulu dispozitivnom odredbom nacionalnog prava**, kad je takva zamjena moguća sukladno nacionalnom pravu. Naime takav pristup omogućava postizanje cilja Direktive, koji se sastoji ponajprije u tome da se ponovno uspostavi ravnoteža među strankama istodobno održavajući, koliko je to moguće, valjanost cjelokupnog ugovora.

Ako takva zamjena ne bi bila dopuštena i ako bi sudac bio obvezan poništiti ugovor, odvrćajući karakter sankcije ništetnosti kao i cilj zaštite potrošača mogao bi biti ugrožen. U ovom slučaju takvo bi poništenje imalo za posljedicu zahtjev za povrat cijelog preostalog dijela dužne svote. Ali to bi moglo nadići financijske mogućnosti potrošača, pa bi time više bio kažnjen on nego davatelj kredita koji, s obzirom na tu posljedicu, ne bi bio motiviran da ne uključuje takve odredbe u svoje ugovore.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća nezavisnih odvjetnika je predložiti Sudu, u punoj neovisnosti, pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodno pitanje omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute pitanje Sudu o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta Unije. Sud ne odlučuje o nacionalnom sporu. Nacionalni sud mora riješiti predmet sukladno odluci Suda. Tom su odlukom jednako vezani i drugi nacionalni sudovi pred kojima bi se moglo pojaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke iznošenja mišljenja nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106